

برنجی سنه — نسخہ ۱۰

چهارشنبه

صفیہ ۳۷

بر نسخہ سی بر غروشدہ در .

بر نسخہ سی بر غروشدہ در .

مجمع کتب

مرکزی ابوالسعود جادہ سندہ ۱۸ نومرولو دکاندر .
کوندربلجک اوراق معلم نامنہ اورایہ کوندربلیدر .
یوستہ اجر قی ویرلماش مکاتیب قبول اولٹماز .

استانبول ایچون آہونہ یازماز . خارج ایچون برسینہ لک
آہونہ بدلی — یوستہ اجر تیلہ برابر — یاریم عثمانلی
لیراسیدر .

فی ۲۹ ربیع الاول سنہ ۱۳۰۵

(معارف نظارتینک رخصتیہ ہفتہ دہ بر دفعہ نشر اولنور)

فی ۲ کانون اول سنہ ۱۳۰۳

« صانک — یاخود — کويا کورمش کي سوبايور. » دینلمک لازم کایر.

(کي) ادات مبادرت ده اولور. بوضورتده منحصرأ صیغه صله ایله استعمال اولنور:

« کوردیکم کي طانیدم. »
مع هذا صیغه صله یه لاحق اولان (کي) ادات تشبیه دخی اوله یلیر:

« ایش دیدیکم کبیرد. »
(وار) ادات نسبت ده اولور:

« راهوار — سوکوار — شاهوار. »
(کآن) اکثریا تشبیه تعریضده قوللانیلیر:

« کآن بزی کورمیور! »
عربیده اولدینی کي لسانغزده مخففاً قوللانلماز.
(کا) (ک) ایله (ما) دن مرکبدر:

« کالاول — کاکان. »

(کا) عربیده اولدینی کي لسانغزده مبادرت مقامینده قوللانلماز. بومعانی افاده ایچون بزم (کي) مز کافیدر.
نفعینک:

(واری بر بنیلین شاعر پاکیزه ادا)
مصرای کي سوزلر ده کوریلان (جیلین) ادات تشبیهی مهجوردر.

مکتب سلطانی دسرتندن:

— ۳ —

غرابت — کلهنک وحشی اولمیدر.
کلهده غرابت ادبا یننده مأنوس الاستعمال اولاماسیله تحقیق ایدر.

یاوقتیله مستعمل ایکن صکردهن اهل و یاوقتیله مستعمل دکل ایکن صکردهن استعمال ایدیلن کلهلر مأنوسیت مز یتندن بری عد اولنور.

مثلاً بریسی (طانیق) کلهسنی (شاهد) — (زَنَقَیْ) کلهسنی (معاند) مقامنده استعمال ایده جک اولسه — بونلرک برنجیسی و قتیله مستعمل ایکن صکردهن اهل، ایکنجیسی و قتیله مستعمل دکل ایکن صکردهن استعمال ایدیلن کلاتدن معدود اوله جفتدن ایکی صورتده غرابت کوسترمش اولور.

غرابت ده، مأنوسیت ده امر اعتباریدر.

لسانلر — انسانلر کي — دائماً بر حالده طورمیوب مرور زمان ایله جزئی، کلی انقلابانه اغرایه کلدیکندن و قتیله مأنوس عد اولنان برکله شمدی غریب، بالعکس و قتیله غریب عد اولنان برکله شمدی مأنوس صایله بیله جکی کي شمدی مأنوس عد اولنان

برکله بر زمان صکره غریب، بالعکس شمدی غریب عد اولنان برکله بر زمان صکره مأنوس صایله بیلیر.

وقتیله مستعمل دکل ایکن صکردهن استعمال اولنورق دائرة مأنوسیت کیرمش کله پک چوق ایسمده و قتیله مستعمل ایکن صکردهن اهل اولنورق دائرة مأنوسیتدن چقیدینی حلاله تکرار کندینی قبول ایدرمش کله هان هیچ بوقدر.

بونک سبی میداندهدر. صکردهن استعمال اولنان کله — هر نه جهتله اولورسه اولسون — لسانک احتیاجنه مبنی استعمال اولنور. صکردهن اهل ایدیلن کله ایسه لسانک استغسانه مبنی اهل ایدیلیر.

برکله — که لسان آکا محتاجدر — استعمال اولغیدر. بالعکس برکله — که لسان آندن مستغیدر — اهل ایدیلیر. استعمال و اهل بویولده کیدرسه لسان هم وسعت، هم تفاوت کسب ایدر.

غرابت حقیقتده معنایه عائد برکیفتدر. « بولکه غریبدر. » دیک « بوندن شو معنایک تفهمنه آلیشلاماشدر. » دیکدر. بناءً علیه بردن زیاده معنایه دلالتی اولان کلهلرک آئردن برینه نسبتله غریب، دیکرینه نسبتله مأنوس عد اولغنی جاثردر.

مثلاً (عین) کلهسی (کوز) معناسنه کوره مأنوس، (جاسوس) معناسنه کوره غریبدر.

کدک (چشم) کلهسی (امید) معناسنه نظر آ غریب، ینه (کوز) معناسنه نظر آ مأنوسدر.

(دیرلمک) مصدری ده بوقیلدندر.

فضولینک:

(آه کم سنیز دیرلمک احتمالی قالدی)

مصراعنده اولدینی کي (یاشامق) معناسنه نسبتله غریب — (یکیدن حیات بولمق) معناسنه نسبتله مأنوسدر.

(نک) کلهسی دخی بوباده برمال اوله یلیر. ضیا پاشانک:

(کئی بردری اوکرنسون ده نک دشمندن اوکرنسون)

مصراعنده کوردیلرک اوزره (تقی التزای) اداتی و یا (جفت) مقابلی اولنجه مأنوس اولور. حال بولکه فضولینک:

(دمدم زهر غلک قند مکرر نک لذت)

مصراعنده اولدینی وجه ایله (کي) معناسنه ادات تشبیه اولنجه غریب کورینور.

برلسانک کافه کلات مستعملهسنی — کتب لغاته مراجعتدن مستغنی بولنه جق صورتده — خاطرده طوقق ممکن اولمیدن برادییک، ینه کندنی لسانی تشکیل ایدن الفاضلن برقاچنک تحقیق معانیسی ایچون کتابلره مراجعت احتیاجنده بولغنی اولفظارلک الحقیقه غریب عد اولغنی ایجاب ایتمز.

صکردهن استعمال اوله بیله جک الفاظ غریبه « غریب

موافق « — غریب مخالف » نام لریله ایکی به تقسیم اولتور . استانبولده بر قاج مهم مدرسه ده مدرسلک — مکده ، مدینه ده ، برنجیسی مقبول ، ایکنجیسی مردود در .
 غریب موافق — کرک اساساً افاده مرام ، کرک التزاماً
 تزین کلام ایچون استعمالنه لزوم کور یله جک الفاظ مستحسنه در .
 بروقدن بری قوللاقمده اولدیغمز (حیات) گله سی اساساً
 افاده مرام ایچون — کمال بک :

(بر حزب قلیل ایدی معین)

(اعدا ایسه لشکر عرم)

پیتده ایراد ایتسی اوزرینسه مظهر قبول ادبا اولان (عرم)
 گله سی ایسه التزاماً تزین کلام ایچون استعمالنه لزوم کور یلن
 الفاظ ندر .

غریب مخالف — نه اساساً افاده مرام ، نده التزاماً تزین
 کلام ایچون استعمالنه لزوم کور یه جکمز کلاتدر .

بویله کملرک استعمالی — ادبیاتدن مقصود اصلی اولان
 جهته خدمت ایتک شویله طورسون ، تعلیظ اذهان ایده جکندن
 — بیانی کوه زملک عد اولتور .

غریب موافق اک بیلک ارباب قلم طرفندن انتخاب و ایراد
 اولتایدیرکه هم قبوله شایان اولسون ، هم ده استعمالی تعیم ایتسون .
 (ایتی)

نونه انتخاب

— ۳ —

باقی

استانبوللور . تولدی (۹۳۳) سنه سنه مصادقدر . تاریخ
 وفاتی (هادی بغدادی) نک :

(باقی افندی کندی عقابه بک سکرده) [*]

مصرع مشهوری کوستر .

(۹۷۳) ده انقصال ایدن پدر خوش آوازی فاتح جامع
 شریفنده مؤذن ایدی .

باقی کنجکلکنده سراجاق صنعتنه سلوک ایتش ایکن استعداد
 مادرزاد کنیدنیسی طریق تحصیله ارشاد ایلمشدر .

بوسلکده آز وقت ایتنده بین الاقران تیز ایدی . فضل
 ایله معروف اولدی . مشهور (سنبل) قصیده سنی نظم ایتسی
 اوزرینسه اشتهاری قاتر لندی . هم علما ، هم شعرا ایچون مدار
 افتخار اوله جق بر موقع طوتدی .

بر طرفندن ده قطع مراتب علمیه ایتکده ایدی . حلبده ناشبالک

[*] غرابدندرکه ادرنه قیوسی خارجنده مدفون اولان فوجده باقینک
 سنک مزاربته تاریخ وفاتی یا کیش یازمشدر .

— استانبولده بر قاج مهم مدرسه ده مدرسلک — مکده ، مدینه ده ،
 استانبولده قاضیلک ایتدکن صکره آنا طولی صدری اولدی .

(۱۰۰۶) ده اوچنجی دفعه اوله رق روم ایل صدری اولمش
 ایدی . فقط سنی یتشی کچمش اولدیغندن استعفا ایدی .

ایکی سنه صکره بر جمعه ایرتسی کونی نعش باقی بی حامل اولان
 تابوت فاتح میدانده سنک مصلی اوزرنده کورلیدی .

بو حزین منظره بر چوق اکا بر ایله برابر اوراده بولنان شیخ
 الاسلام صنع الله افندی به شاعرک مشهور (صف صف) غزلنک
 مقطعی اولان :

(قدردی سنک مصلده بیلوب ای باقی

طوروب ال باغلابار قارشیکه باران صف ص)

یتتی تکرار ایتدرمشدر .

مرحومک اسمی (محمود) اولدینی حالد (عبدالباقی)
 امضاسنی قوللایردی . حتی خاقنده :

(قایست جهان درو وفایست

باقی همه اوست جله قایست)

یتی منقوش ایدی .

باقی اک مهم شاعر لر مزدن معدوددر . ملته لسان معلمکی
 ایتشددر . طرز قدیم نفعی — زمان مساعد اولدینی مرتبه —
 تجدیده چالشمشدر . ضیا پاشانک :

(باقی به سزا اولنسه تعین

تعبیر جمید نخستین)

قولی موافق حقیقتدر .

مرتب دیوانندن بشقه (مواهب لدنیه) (معالم الیقین)
 ترجمه لری کی آثار معتبره قلمیه سی موجوددر .

باقی ، حیاتده — بعض حسادی مستثنی اولمق اوزره —
 عمومک مظهر احترامی اولان بختیار شاعر لردندر . محاسندن
 صکره ایسه اوستنا دخی قالمامشدر .

اوتودن بری بحق استاد طانلایغندن متأخرین شعرا ، اثر لنده

نامنی لسان تعظیم ایله یاد ایده کیشلورد .

ازجمله (نفی) بر قصیده سنده :

(التفات ایت سخن اربانه کیم آنلردر

مدح شاهان جهانیه ویرن عنوانی)

(کیم بیلوردی شعرا اولسه کر سابقده

دهره دولته کلوبینه کیدن شاهانی)

(حشره ده آب حیات سخن باقیدر

آکدربوب زنده قیلان نام سلیمان خانی)

یتلرینی یازمشدر .

(ثابت) دخی :

(توله نقاد دسکده باقی به انصافی بودر

که بزم نقاره ادبیه من آنک بولیدر)